

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут агроекології та землеустрою

Кафедра водних біоресурсів

05-03-162М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для виконання практичних та самостійних робіт
з навчальної дисципліни

«Іхтіологія (загальна та спеціальна)»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за
освітньо-професійною програмою «Водні біоресурси та
аквакультура» спеціальності 207 «Водні біоресурси та
аквакультура» денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості ННІ
агроекології та землеустрою
Протокол № 7 від 17.12.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до виконання практичних та самостійних робіт з навчальної дисципліни «Іхтіологія (загальна та спеціальна)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Водні біоресурси та аквакультура» спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура» денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Сондак В. В. – Рівне : НУВГП, 2024. – 34 с.

Укладач: Сондак В. В., д.б.н., професор кафедри водних біоресурсів.

Відповідальний за випуск: Полтавченко Т. В. – кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри водних біоресурсів, завідувачка кафедри водних біоресурсів.

Керівник групи забезпечення спеціальності

207 «Водні біоресурси та аквакультура»

Петрук А. М.

Зміст

Вступ	3
Практична робота №1. Родина коропові. <i>Syrpynidae</i> , (короп (сазан), карась звичайний, сріблястий карась).	4
Практична робота №2. Родина коропові. (товстолоб білий, товстолоб строкатий, амур білий)	5
Практична робота №3. Родина коропові. <i>Syrpynidae</i> . (плітка, краснопірка, лящ, густера).	6
Практична робота №4. Родина коропові. <i>Syrpynidae</i> . (головень, в'язь, підуст звичайний, рибець)	7
Практична робота №5. Тема: Родина окуневі <i>Percidae</i> .	8
Практична робота №6. Родина бичкові, головешкові.	9
Практична робота №7. Родина осетрові, сомові, в'юнові, тріскові.	10
Практична робота №8. Родина лососеві, щукові,	11
Рекомендована література	12
Додаток	14

© В. В. Сондак, 2024

© НУВГП, 2024

Вступ

Для підготовки іхтіологів-рибоводів дисципліна «Іхтіологія (загальна та спеціальна)» є однією з основних навчальних дисциплін для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Водні біоресурси та аквакультура» спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура»

Метою навчальної дисципліни є більш детальне вивчення біології і фізіологічних особливостей риб, будови і функцій таких систем риб, як дихальна, нервова, статева, видільна, кровоносна та окремих органів цих систем; впливу середовища перебування на форму тіла та способи руху, розвитку та періодів життєвого циклу риб тощо.

Виконання практичних робіт передбачає глибоке знання студентами теоретичних знань. Тому перед виконанням конкретних завдань студенти повинні повторити теоретичний матеріал у відповідності до теми практичного заняття. Практичні роботи повинні дати можливість закріпити здобуті в процесі лекційних занять знання, навчити використовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності.

На практичних заняттях студенти звертають увагу на особливості будови форми тіла риб, положення рота, розташування та кількість плавців, особливості будови та морфологію м'язової, нервової, видільної, кровоносною, статевої, інших систем риб та рибоподібних, вчать визначати вік риб за склеритами, опановують методику патологоанатомічного дослідження риб тощо.

Практична робота №1.

Тема: Родина коропові Cyprinidae, (короп (сазан), карась звичайний, сріблястий карась).

Мета роботи: Надати характеристику найбільш розповсюджених регіональних представників родини коропових – короп (сазан) *Cyprinus carpio* L, карась звичайний *Carassius carassius* L, сріблястий карась *Carassius auratus gibelio* Bloch, лин *Tinca tinca* L.

Матеріали та обладнання: схеми, муляжі, довідкова інформація з інтернет ресурсів

Завдання 1. Надати біологічну характеристику найбільш розповсюджених представників родини коропових – коропа (сазан), карася звичайного, карася сріблястого, лин.

Показник	Короп (сазан) <i>Cyprinus carpio</i> L	Карась звичайний (золотистий) <i>Carassius carassius</i> L	Карась сріблястий <i>Carassius auratus gibelio</i>	Лин <i>Tinca tinca</i> L.
Розповсюдження				
Зовнішні ознаки				
Маса та розміри				
Характер живлення				
Статева зрілість				
Нерест				
Промислова цінність				

Завдання 2. Замалювати зовнішній вигляд в зошиті (альбомі) найбільш розповсюджених представників родини коропових: короп (сазан), карась звичайний, карась сріблястий, лин

Практична робота №2.

Тема: Родина коропові. Sargynidae. (товстолоб білий, товстолоб строкатий, амур білий)

Мета роботи: Надати характеристику найбільш розповсюджених рослинноїдних представників родини коропових – білий товстолоб *Hypophthalmichthys molitrix Valenciennes*, строкатий товстолоб *Aristichthys nobilis Richardson*, білий амур *Ctenopharingodon idella, Valenciennes*.

Матеріали та обладнання: схеми, муляжі, довідкова інформація з інтернет ресурсів

Завдання 1. Надати біологічну характеристику найбільш розповсюджених представників родини коропових – білий товстолоб, строкатий товстолоб, білий амур.

Показник	Товстолоб білий <i>Hypophthalmichthys molitrix Valenciennes</i>	Товстолоб строкатий <i>Aristichthys nobilis Richardson</i>	Амур білий <i>Ctenopharingodon idella, Valenciennes</i>
Розповсюдження			
Зовнішні ознаки			
Маса та розміри			
Характер живлення			
Статева зрілість			
Нерест			
Промислова цінність			

Завдання 2. Замалювати зовнішній вигляд в зошиті (альбомі) найбільш розповсюджених представників родини коропових: білий товстолоб, строкатий товстолоб, білий амур.

Практична робота №3.

Тема: Родина коропові Сурґупідае. (плітка, краснопірка, лящ, густера).

Мета роботи: Надати характеристику найбільш розповсюджених представників аборигенної іхтіофауни родини коропових- плітка *Rutilus rutilus* L., краснопірка *Scardinius erythrophthalmus* L., лящ *Abramis brama* L., *Blicca bjoerkna*.

Матеріали та обладнання: схеми, муляжі, довідкова інформація з інтернет ресурсів

Завдання 1. Надати біологічну характеристику найбільш розповсюджених представників родини коропових- плітка, краснопірка, лящ, густера.

Показник	Плітка <i>Rutilus rutilus</i> L.	Краснопірка <i>Scardinius erythrophthalmus</i> L	Лящ <i>Abramis brama</i> L.	Густера (пласкирка) <i>Blicca bjoerkna</i>
Розповсюдження				
Зовнішні ознаки				
Маса та розміри				
Характер живлення				
Статева зрілість				
Нерест				
Промислова цінність				

Завдання 2. Замалювати зовнішній вигляд в зошиті (альбомі) найбільш розповсюджених представників родини коропових: плітка, краснопірка, лящ, густера.

Практична робота №4.

Тема: Родина коропові Сурґунідає (головень, в'язь, підуст звичайний, рибець)

Мета роботи: Надати характеристику найбільш вразливих представників родини коропові - головень *Leuciscus cephalus* L, в'язь *Leuciscus idus* L. підуст звичайний *Chondrostoma nasus* L, рибець *Vimba vimbra* L.

Матеріали та обладнання: схеми, муляжі, довідкова інформація з інтернет ресурсів

Завдання 1. Надати біологічну характеристику найбільш розповсюджених представників родини коропових - головень, в'язь, підуст звичайний, рибець

Показник	Головень <i>Leuciscus cephalus</i> L	В'язь <i>Leuciscus idus</i> L.	Підуст звичайний <i>Chondrostoma nasus</i> L	Рибець <i>Vimba vimbra</i> L.
Розповсюдження				
Зовнішні ознаки				
Маса та розміри				
Характер живлення				
Статева зрілість				
Нерест				
Промислова цінність				

Завдання 2. Замалювати зовнішній вигляд в зошиті (альбомі) найбільш розповсюджених представників аборигенної іхтіофауни родини коропових: головень, в'язь, підуст, рибець

Практична робота №5.
Тема: Родина окуневі *Percidae*.

Мета роботи: Надати характеристику найбільш розповсюджених представників родини окуневих- окунь *Perca fluviatilis* L., судак *Stizostedion lucioperca* L., берш (волзький судак) *Lucioperca volgensis* L., йорж *Gymnocephalus cernuus* L.

Матеріали та обладнання: схеми, муляжі, довідкова інформація з інтернет ресурсів

Завдання 1. Надати біологічну характеристику найбільш розповсюджених представників родини окуневих- окунь, судак, йорж.

Показник	Окунь <i>Perca fluviatilis</i> L.	Судак <i>Stizostedion lucioperca</i> L.	Берш <i>Lucioperca volgensis</i> L.	Йорж звичайний <i>Gymnocephalus cernuus</i> L.
Розповсюдження				
Зовнішні ознаки				
Маса та розміри				
Характер живлення				
Статева зрілість				
Нерест				
Промислова цінність				

Завдання 2. Замалювати зовнішній вигляд в зошиті (альбомі) найбільш розповсюджених представників родини окуневих: окунь, судак, берш, йорж.

Практична робота №6.

Тема: Родина бичкові *Goditidae*, головешкові *Percottidae*.

Мета роботи: Надати характеристику найбільш розповсюджених представників родин бичкових: бичок-пісочник *Neogobius fluviatilis*, бичок-мартовик *Mesogobius batrachocephalus*, бичок-кругляк *Neogobius melanostomus* та головешкових - ротан-головешка *Percottus glehni*.

Матеріали та обладнання: схеми, муляжі, довідкова інформація з інтернет ресурсів

Завдання 1. Надати біологічну характеристику найбільш розповсюджених представників родини бичкових- бичок-пісочник, бичок-мартовик, бичок-кругляк, ротан-головешка.

Показник	Бичок пісочник <i>Neogobius fluviatilis</i>	Бичок-мартовик <i>Mesogobius batrachocephalus</i>	Бичок-кругляк <i>Neogobius melanostomus</i>	Ротан-головешка <i>Percottus glehni</i>
Розповсюдження				
Зовнішні ознаки				
Маса та розміри				
Характер живлення				
Статева зрілість				
Нерест				
Промислова цінність				

Завдання 2. Замалювати зовнішній вигляд в зошиті (альбомі) найбільш розповсюджених представників родина

бичкові Goditidae, головешкові Percottidae: бичок-пісочник, бичок-мартовик, бичок-кругляк, ротан-головешка.

Практична робота №7.

Тема: Родина осетрові Acipenseridae, сомові Siluridae, в'юнові Cobitidae, тріскові Lotidae.

Мета роботи: Надати характеристику найбільш розповсюджених представників родин сомових, в'юнових, тріскових, осетрових – сом європейський *Silurus glanis* L, в'юн *Misgurnus fossilis* L., миньок *Lota lota* L. стерлядь *Acipenser ruthenys* L.

Матеріали та обладнання: схеми, муляжі, довідкова інформація з інтернет ресурсів

Завдання 1. Надати біологічну характеристику найбільш розповсюджених представників родини сомових, в'юнових, тріскових – сом європейський, в'юн звичайний, миньок

Показник	Сом європейський <i>Silurus glanis</i> L.	В'юн <i>Misgurnus fossilis</i> L.	Миньок <i>Lota lota</i> L.	Стерлядь <i>Acipenser ruthenys</i> L.
Розповсюдження				
Зовнішні ознаки				
Маса та розміри				
Характер живлення				
Статева зрілість				
Нерест				
Промислова цінність				

Завдання 2. Замалювати зовнішній вигляд найбільш розповсюджених представників родини коропових: сом європейський, в'юн, миньок, стерлядь

Практична робота №8.

Тема: Родина лососеві *Salmonidae*, вугреві *Anguillidae*, щукові *Esoxidae*,

Мета роботи: Надати характеристику найбільш розповсюджених представників родин лососевих, вугревих, щукових, – форель струмкова *Salmo trutta morpha fario* L., вугор європейський *Anguilla anguilla*, щука звичайна *Esox lucius* L.

Матеріали та обладнання: схеми, муляжі, довідкова інформація з інтернет ресурсів

Завдання 1. Надати біологічну характеристику найбільш розповсюджених представників родини лососевих, вугревих, щукових, – форель струмкова, вугор європейський, щука звичайна

Показник	Форель струмкова <i>Salmo trutta morpha fario</i> L.	Вугор європейський <i>Anguilla anguilla</i>	Щука звичайна <i>Esox lucius</i> L.
Розповсюдження			
Зовнішні ознаки			
Маса та розміри			
Характер живлення			
Статева зрілість			
Нерест			
Промислова цінність			

Завдання 2. Замалювати зовнішній вигляд в зошиті (альбомі) найбільш розповсюджених представників родини: форель струмкова, вугор європейський, щука звичайна

Рекомендована література

1. Щербуха А. Я. Риби наших водойм. К. : Радянська школа, 1981. 176 с., з ілюстр.
2. Шевченко П. Г., Пилипенко Ю. В. Спеціальна іхтіологія Т.І. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 268 с., з ілюстр.
3. Шевченко П. Г., Пилипенко Ю. В. Спеціальна іхтіологія Т.ІІ. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 497 с., з ілюстр.
4. Шерман І. М., Пилипенко Ю. В., Шевченко П. Г. Загальна іхтіологія. К. : Аграрна освіта, 2009. 454 с.
5. Українсько-російський словник довідник із прісноводної аквакультури та екології водного середовища (основні терміни та поняття) / Захаренко М. О., Андрущенко А. І., Алимов С. І. та ін. К. : Арістей, 2005. 684 с.
6. Гринжєвський М. В., Алимов С. І., Ківа М. С. Атлас промислових риб України. К. : КВЦ, 2005. 95 с.
7. Сондак В. В. Іхтіофауна природних водойм Стир – Горинського рибовідтворювального комплексу (стан та умови відтворення): автореф. дис. ... д.б.н. зі спец. 03.00.10 – іхтіологія. К. : 2010. 44 с.
8. Гриб Й. В., Сондак В. В., Волкошовець О. В. Іхтіофауна руслових водосховищ малих річок. *Рибогосподарська наука України*. К. : 2012. №.3. С. 31–38.
9. Гриб Й. В., Сондак В. В., Козлов В. И. Комплексная оценка условий воспроизводства в бассейнах рек. *Рибогосподарська наука України*. К. : 2012. №.2. С. 7–29.
10. Гриб Й. В., Сондак В. В., Волкошовець О. В. Формування ризиків виживання іхтіофауни у річкових басейнах України. Концепція науки «Ризикологія». *Рибогосподарська наука України*. К. : 2018. № 3. С. 31–38.
12. Сондак В. В. та ін. Сучасний стан іхтіоценозу, видового складу та популяцій риб у басейнах малих річок Прип'ятського Полісся України. К. : *Рибогосподарська наука України*. 2020. № 4. С. 5–22. URL: <https://doi.org/10.15407/fsu2020.04.005> (наукові фахові видання України)
13. Халтурин М. Б., Шевченко П. Г., Сондак В. В. Морфологічні характеристики лина (*Tinca tinca* L.) Сумської та

Чернігівської областей. *Наукові записки Тернопільського педуніверситету ім. В. Гнатюка. Серія Біологія*. 2022. т. 82, № 4. С. 65–69. URL: <https://doi.org/10.25128/2078-2357.22.4.7>. (наукові фахові видання України)

14. Конопельський Р. М., Сондак В. В. Лин (*Tinca tinca* Linnaeus, 1758), як нетрадиційний об'єкт аквакультури (огляд). *Рибогосподарська наука України*. 2023. Вип.1 (63), С. 68–93. URL: <https://doi.org/10.15407/fsu2020.03.005> (наукові фахові видання України).

15. Сондак В. В., Волкошовець О. В., Симон М. Ю., Поліщук О. М. Аналіз стану умов відтворення аборигенних іхтіопопуляцій Стир-Горинського гідроекологічного коридору на території Західного Полісся України. К. : *Рибогосподарська наука України*. 2024. Вип.1 (67), С. 45–73. <https://doi.org/10.15407/fsu2020.03.005>

ДОДАТОК І

Політомічний визначник видового складу аборигенних риб [1].

Таблиця 1

Визначення родин риб, що водяться у прісних водоймах
України.

I. Тіло:

- веретеноподібне – 1
- стиснуте з боків, симетричне – 2
- циліндричне – 3
- валькувате – 4
- змієподібне – 5
- асиметричне – 6

II. Луска

- у вигляді кісткових “жучків” – 1
- у вигляді пластинок, щитків – 2
- кленоїдна – 3
- циклоїдна – 4
- відсутня – 5

III. Бічна лінія

- повна – 1
- неповна – 2
- відсутні – 3
- малопомітна – 4

IV. Жировий плавець

- є – 1
- відсутній – 2

V. Спинний плавець

- короткий, один без колючок – 1
- довгий один – 2
- подвійний або один, передній колючий – 3
- подвійний, обидва відокремлені – 4
- один з двома або більше вільними колючками – 5
- короткий з колючкою – 6

VI. Анальний плавець

- довгий – 1
- без колючок – 2

з двома колючками – 3
відсутній – 4
із зазубреною колючкою – 5
м'який – 6
короткий – 7

VII. Хвостовий плавець

дволопатевий, верхня лопать довша за нижню – 1
з виїмкою – 2
заокруглений – 3
відсутній – 4

VIII. Черевний плавець

з однією колючкою – 1
у вигляді присоска – 2
під грудним – 3
відсутній – 4
м'який – 5

IX. Колючка в грудному плавці

відсутня – 1
є – 2

X. Рилю

конічне або лопатоподібне – 1
видовжене, сплющене зверху донизу – 2
у вигляді трубки – 3
коротке – 4

XI. Зуби на щелепах

відсутні, є в глотці – 1
дрібні – 2
іклоподібні – 3
відсутні – 4

XII. Вусики

навколо рота немає – 1
навколо рота не більше 4 – 2
навколо рота 6 – 3
навколо рота 8 – 4
навколо рота 6-10 – 5
перед ротом – 6
на підборідді – 7

Таблиця 2.

Цифрова політомічна таблиця для визначення родини риб, що водяться у прісних водоймах України

Родини	Ряд ознак											
	I	II	III	IV	V	VI	VI I	VIII	IX	X	XI	XII
Осетрові	1	1	3	2	1	7	1	5	1	4	2	6
Оселедцеві	2	4	3	2	1	7	2	5	1	4	2	1
Лососеві	2	4	1	1	1	7	2	5	1	4	2	1
Харіусові	2	4	1	1	2	7	2	5	1	4	2	1
Умброві	2	4	3	2	1	7	4	5	1	4	2	1
Щукові	2	4	1	2	1	7	2	5	1	2	3	1
Коропові	2	4	1,2	2	1	2,5	2	5	1	4	1	1,2
В'юнові	3	4	1	2	1	7	4	5	1	4	4	5
Сомові	2,4	5	3	2	1	1	3,4	5	2	4	2	3
Америк.сомик	2,4	5	2	1	6	1	3	1	2	4	2	4
Вугрові	5	4	1	2	2	1	4	4	5	1	4	7
Колючкові	1	2	3	2	5	7	3	1	1	4	2	1
Голкові	1	2	3	2	1	4	4,5	4	1	3	4	1
Кефалеві	1	4	3	2	4	7	2	5	1	4	2,4	1
Стеринові	2	4	3	2	4	7	2	5	1	4	2	1
Окуневі	2,4	3	1	2	3	3	2	1	1	4	2,3	1
Бичкові	4	3	3	2	4	1	4	2	1	4	2	1
Бабцьові	1	2,5	2	4	1	4	5	1	4	2	1	1
Камбалові	6	3	1	2	2	1	4	5	1	4	2	1

Визначення родів родини окуневих

I. Тіло:

- стиснуте з боків – 1
- веретеноподібне – 2

II. Грудні плавці:

- перед черевними – 1
- над черевними – 2

III. Спинні плавці:

- не сполучені між собою – 1
- сполучені між собою – 2
- добре відокремлені один від одного – 3

IV. Луска:

- міцно сидить у шкірі – 1
- легко опадає з тіла – 2

V. Ікла:

- на щелепах є – 1
- відсутні – 2

V. Бічна лінія:

- доходить до хвостового плавця і переходить на хвостовий – 1
- не доходить хвостового плавця – 2

VI. Черевні плавці:

- зближені – 1
- не зближені – 2

VII. Слиновидільні порожнини:

- не розвинені – 1
- добре розвинені – 2
- слабо розвинені – 3

Таблиця 4.

Цифрова політомічна таблиця для визначення родів
родини окуневих

№	Роди	Ряди ознак							
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1	Судак	1	1	1	1	1	1	2	1
2	Окунь	1	1	1	1	2	2	1	1
3	Чіп	2	1	3	1	2	2	2	3
4	Перкарина	1	2	1	1	2	2	2	2
5	Йорж	1	1	2	1	2	2	2	2

Таблиця 5.

Визначення родів роду судак

I. Ікла на щелепах:

завжди є – 1

відсутні (у молодих слабо розвинені) – 2

II. Щоки вкриті лускою:

частково або голі – 1

суцільні – 2

III. Ширина міжочного проміжку:

не більше від поперечного діаметра ока – 1

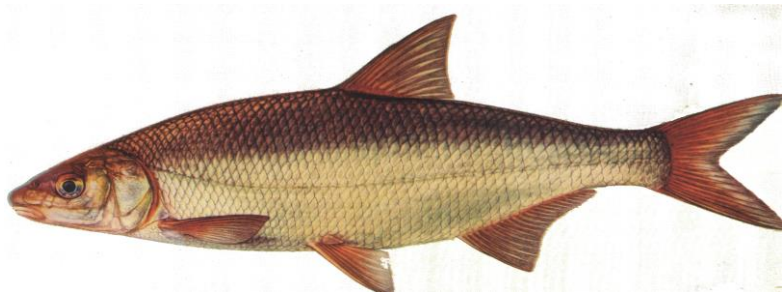
значно більша від поперечного діаметра ока – 2

Таблиця 6.

Цифрова політомічна таблиця для визначення видів
роду судак

№	Види	Ряди ознак		
		I	II	III
1	Судак звичайний	1	1	1
2	Судак волжський, берш	2	2	1

ДОДАТОК II
Промислова іхтіофауна природних водоемів України
КОРОПОВІ-CYPRINIDAE

Рибець - *Vimbra vimbra* L.

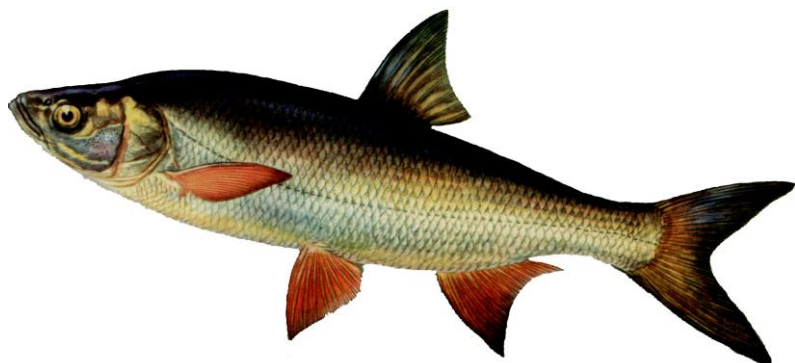
(Рідкісний вид. У відлогах зустрічались поодинокі екземпляри)

Статева зрілість: 4-5 рік життя.

Термін нересту: травень-червень.

Оптимальна температура води за час нересту: від 12°C до 16-20°C.

Місяць нересту: перекати річок з кам'янистим дном, де шар води над нерестищем висотою 0.5-0.8м.

Білизна - *Aspius aspius* L.

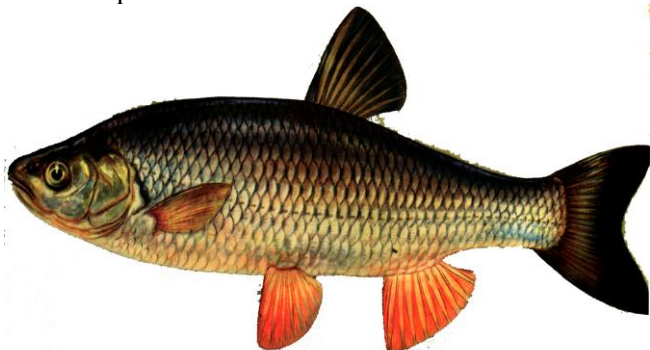
(Рідкісний вид. У відлогах зустрічались поодинокі екземпляри).

Статева зрілість: 3-5 рік життя (при довжині тіла 25 см).

Термін нересту: березень-травень.

Оптимальна температура води за час нересту: 4.5-14.5⁰С.

Місця та субстрат нересту: заплави річок з прибережною м'яккою рослинністю.

Головень - *Leuciscus cephalus* L.

(У відловах зустрічались поодинокі екземпляри)

Статева зрілість: 4-5 рік життя

Оптимальна температура води за час нересту: більше 15⁰С.

Термін нересту: травень-червень

Місця нересту: швидкоплинні ділянки річок з кам'янистим дном.

Підуст - *Chondrostoma nasus* L.

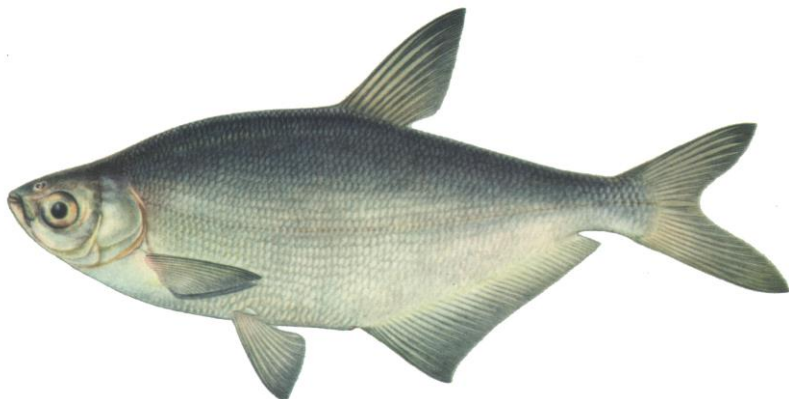
(Рідкісний вид. У відловах зустрічались поодинокі екземпляри).

Статева зрілість: 3-5 рік життя.

Термін нересту: травень-червень.

Оптимальна температура води за час нересту: 6-10⁰С.

Місця нересту: швидкоплинні ділянки річок з кам'янистим дном.

Клепець - Abramis sapa Pallas.

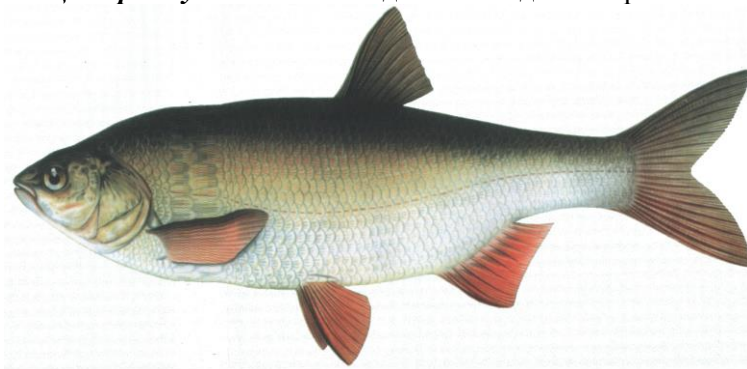
(Зникаючий вид. У відловах майже не зустрічається).

Статева зрілість: 4-5 рік життя.

Термін нересту: квітень-травень.

Оптимальна температура води за час нересту: 6-10⁰С.

Місця нересту: глибокі і швидкоплинні ділянки річок.

В'язь - Leuciscus idus L.

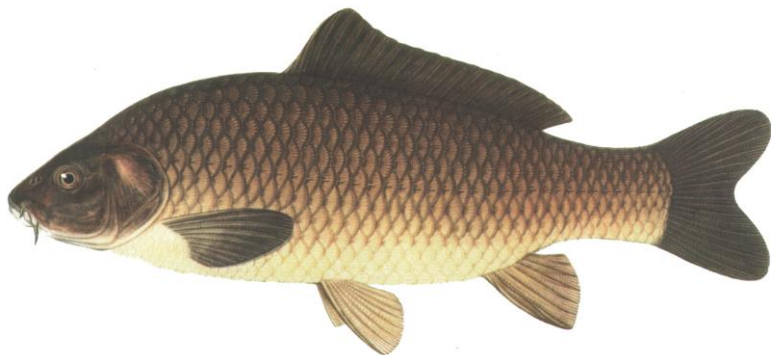
(У відловах зустрічались поодинокі екземпляри)

Статева зрілість: 4-6 рік життя.

Термін нересту: квітень-травень.

Оптимальна температура води за час нересту: 5.0-15.0⁰С.

Місця нересту: заплави, ділянки річок з прибережною м'яккою рослинністю.

Короп (сазан) - *Cyprinus carpio* L.

(Рідкісний вид. У відлогах зустрічались поодинокі екземпляри).

Статева зрілість: 4-5 рік життя.

Термін нересту: травень-червень.

Оптимальна температура води за час нересту: 18-20⁰С

Місця нересту: заплави річок, місця водойм з прибережною м'яккою рослинністю.

Карась звичайний - *Carassius carassius* L.

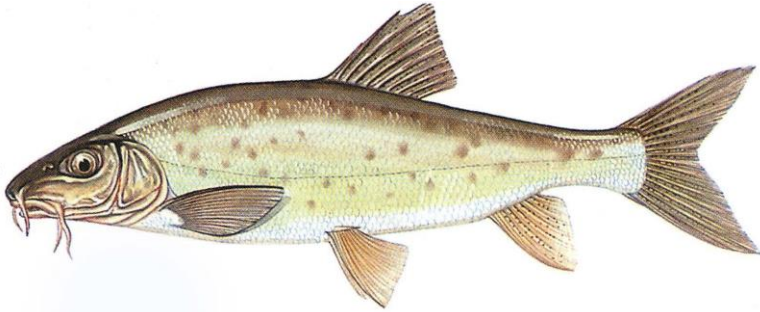
(Зникаючий вид. У відлогах майже не зустрічався)

Статева зрілість: 4-5 рік життя.

Термін нересту: квітень.

Оптимальна температура води за час нересту: 6-10°C.

Міся нересту: заплави, ділянки водойм з прибережною м'яккою рослинністю.

Марена дніпровська - *Barbus boristhenicus* L.

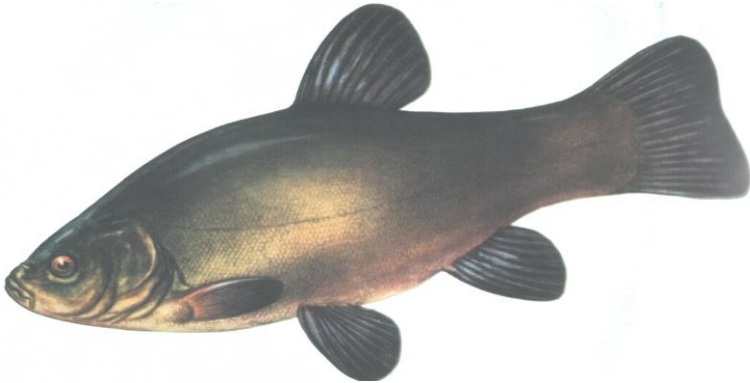
(Зникаючий (червонокнижний) вид. У відлогах поодинокі екземпляри зустрічались у гирлових ділянках річок).

Статева зрілість: 3-5 рік життя.

Термін нересту: травень-червень.

Оптимальна температура води за час нересту: більше 12-18°C.

Міся нересту: швидкоплинні ділянки річок з кам'янистим або піщаним дном.

Лин - Tinka tinka L.

(Рідкісний вид. У відлогах річок зустрічались поодинокі екземпляри..)

Статева зрілість: 2-4 рік життя.

Термін нересту: кінець червня-липень.

Оптимальна температура води за час нересту: 20-29°C

Міся нересту: заплави річок, місця водойм з замуленим дном та м'якою донною рослинністю.

COMOBI-SILURIDAE

Сом європейський - Silurus glanis

(Рідкісний вид. У відлогах зустрічались поодинокі екземпляри)

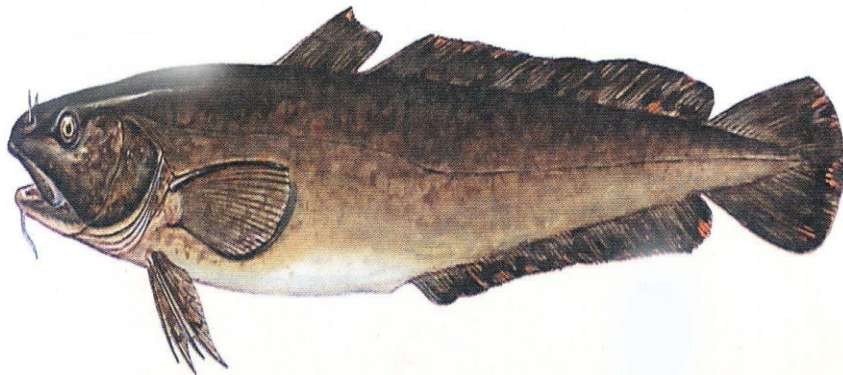
Статева зрілість: 4-5 рік життя

Термін нересту: червень

Оптимальна температура води за час нересту: 18-24°C

Місця нересту: місця водойм з прибережною м'якою рослинністю шляхом формування гнізд.

ТРИСКОВИ-GADIDAE

Миньок - *Lota lota* L.

(Зникаючий вид. Поодинокі екземпляри зустрічались у рр.Стубла, Случ)

Статева зрілість: 3-4 рік життя.

Термін нересту: грудень-лютий.

Оптимальна температура води за час нересту: 2-4°C.

Місця нересту: неглибокі зимувальні ями природних водойм з м'якою рослинністю.

ОКУНЕВИ-PERCIDAE

Судак - *Lucioperca lucioperca*

(Рідкісний вид. У відловах зустрічались поодинокі екземпляри

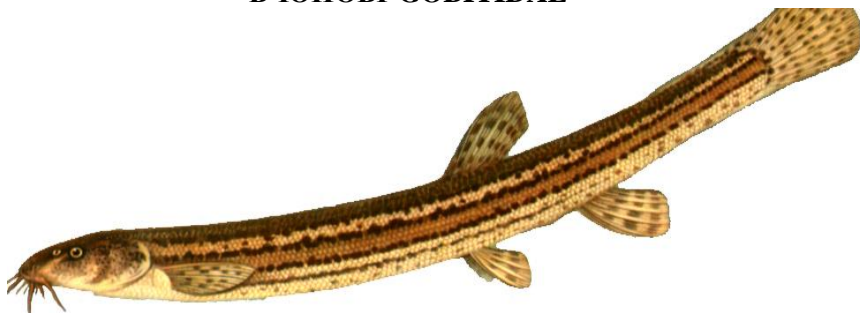
Статева зрілість: 3-4 рік життя.

Термін нересту: квітень-травень.

Оптимальна температура води за час нересту: 14-18⁰С.

Місяця нересту: ділянки водойм з піщаним дном утворюючи гнізда.

В'ЮНОВІ-GOBITIDAE

В'юн - *Misgurnus fossilis* (L.)

(Рідкісний вид. У відловах не зустрічався. Наявний (незначно) у прилягаючих до річок заторфованих меліоративних каналах).

Статева зрілість: 3-4 рік життя.

Термін нересту: грудень, травень.

Оптимальна температура води за час нересту: від 2-4⁰С до 14-18⁰С.

Місяця нересту: неглибокі водойми з торфянистим дном та м'якою рослинністю.

Види риб, які мають сформовані популяції

ОКУНЕВИ-PERCIDAE

Окунь звичайний - *Perca fluviatilis*.

(Поширений вид, сформовані популяції характерні для р. Прип'ять та її приток).

Статева зрілість: 2-3 рік життя.

Термін нересту: квітень.

Оптимальна температура води за час нересту: 10-14⁰С.

Міся нересту: прибережна м'ягка рослинність заплава та руслових мілководь.

КОРОПОВИ-CYPRINIDAE

Плітка - *Rutilus rutilus* L.

(Сформовані популяції характерні для р. Прип'ять та її приток).

Статева зрілість: 3-5 рік життя.

Термін нересту: квітень-травень.

Оптимальна температура води за час нересту: 10-12°C.
Міся нересту: прибережна м'ягка рослинність заплав та руслових мілководь.

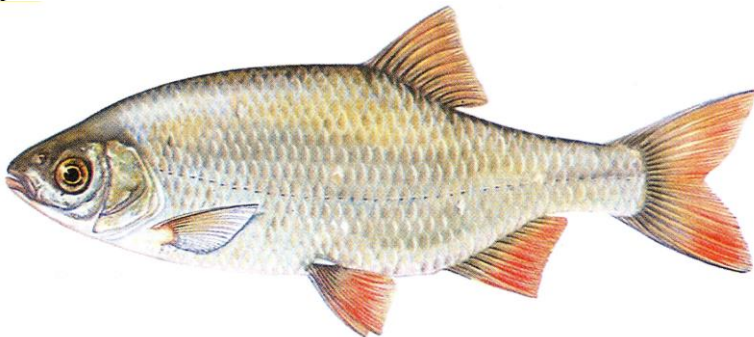
Сріблястий карась - *Carassius auratus gibelio* Bloch.
(Поширений вид. Однак, у одних водоймах має сформовані популяції, в інших-присутній у вигляді поодиноких екземплярів).

Статева зрілість: 4-5 рік життя.

Термін нересту: починаючи з квітня (порційний нерест).

Оптимальна температура води за час нересту: 6-20°C.

Міся нересту: ділянки водойм з прибережною м'яркою рослинністю.

Краснопірка - *Scardinius erythrophthalmus* L.

(Сформовані популяції характерні для р. Прип'ять та її приток)

Статева зрілість: 4-5 рік життя

Термін нересту: травень-червень

Оптимальна температура води за час нересту: 14-18⁰С

Місяця нересту: заплави річок та водойми з прибережною м'яккою рослинністю

Плоскирка - Влісса бjoеркна

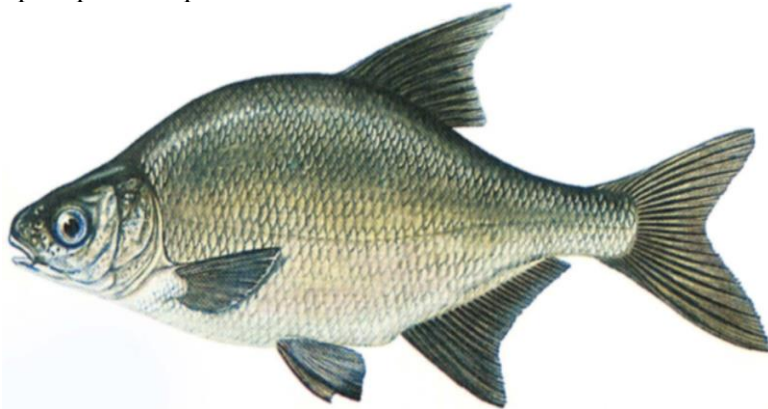
(Сформовані популяції характерні для р. Прип'ять та її приток).

Статева зрілість:5-6 рік життя.

Термін нересту: травень-червень.

Оптимальна температура води за час нересту: 14-18⁰С.

Місяця нересту:руслові та заплавні водойми з м'яккою прибережною рослинністю.

Ляц - Abramis brama

(Поширений вид, сформовані популяції характерні для р.
Прип'ять та її приток)

Статева зрілість: 3-4 рік життя

Термін нересту: травень-червень

Оптимальна температура води за час нересту: 14-18⁰С.

Місяця нересту: руслові та заплавні водойми з м'ягкою
прибережною рослинністю.

ЩУКОВІ-ESOCIDAE

Щука звичайна - Esox lucius L.

(Поширений вид, сформовані популяції характерні для р.
Прип'ять та її приток)

Статева зрілість: 3-4 рік життя (при довжині тіла 32 см)

Термін нересту: початок або середина березня-після
скресання криги.

Оптимальна температура води за час нересту: 3-6⁰С

Місяця нересту: русла та заплави річок з м'ягкою рослинністю.

**Іхтіофауна акліматизована та вселена-
цілеспрямовано, випадково.**

КОРОПОВІ-CYPRINIDAE

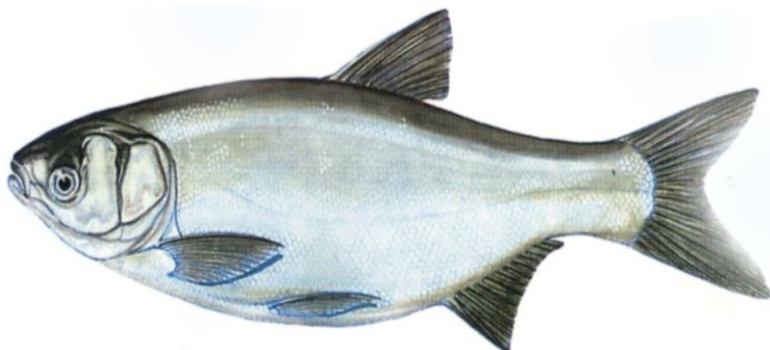

Білий амур - *Stenopharyngodon idella*

(У відлогах річок зустрічались поодинокі екземпляри.)
В природних умовах Полісся та Лісостепу нерест не здійснюється.

Строкатий товстолобик - *Aristichthys nobilis* Richardson
(У відлогах зустрічались поодинокі екземпляри).
В природних умовах Полісся та Лісостепу нерест не здійснюється.

Білий товстолобик - *Hurophthalmichthys molitrix Valenciennes*

(У відловах річок зустрічались поодинокі екземпляри.)

ВУГРЕБИ-ANGUILLIDAE

Вугор річковий - *Anguilla anguilla L.*

(У відловах річок зустрічались поодинокі екземпляри).

В природних умовах Полісся та Лісостепу нерест не здійснюється.

ГОЛОВЕШКОВИ-ELEOTRIDIDAE

Ротан-головешка - *Perccottus glehni* Dybowski.

У відлогах річок зустрічались поодинокі екземпляри.
Масово присутні у забруднених водоймах з значним впливом житлово-промислових агломерацій.

Статева зрілість: 3-4 рік життя.

Термін нересту: квітень-травень.

Оптимальна температура води за час нересту: 10-14⁰С.

Місця нересту: місця водойм з м'якою рослинністю.

КРУГЛОРОТІ – CYCLOSTOMATA

Українська мінога – *Lampetra mariae* Berg.

Статева зрілість: 3-4 рік життя

Термін нересту: початок травня

Оптимальна температура води під час нересту: 10-14⁰С

Місяця нересту: в місяцях річкових перекатів

ЛОСОСЕВИ - SALMONIDAE

Форель струмкова – *Salmo trutta morpha fario L.*

(Рідкісний вид, незначні популяції зустрічаються у верхів'ях (витоках) річок).

Статева зрілість: 3-4 рік життя при довжині тіла 35см.

Термін нересту: пізня осінь-жовтень-листопад місяць.

Оптимальна температура води за час нересту: 6-10⁰С.

Місяця нересту: ділянки річок з швидкою течією і кам'янистим дном.